

[Poul Møller.]

er den nordiske fortid, vor fælles fortid, der fortælles om i disse skrifter, og derfor må den nordiske løsning da også tiltale mange i det danske folk.

Forespurgt, hvordan kommissionen ville stille sig, hvis Norge og Sverige sagde: vi er ikke interesserede i nogen fælles nordisk løsning, det er et dansk-islandsk spørgsmål, vi skal ikke have ørene i maskinen, sagde kommissionen, på samme måde som vi har sagt det i vor mindretalsbetænkning, at man ville kunne anbefale en dansk-islandsk løsning. Nu siger det ærede medlem hr. Dupont, at det er jo faktisk det, man foreslår. Det ærede medlem ved dog sikkert godt, at der er forskel på ejendomsforholdene ved en skilsmisse og ved et ægteskab. Det, det ærede medlem foreslår, er, at man skiller samlingen, at ejendomsretten splittes op, at hver får sin ejendom, hvorimod det, som kommissionen er inde på, er, at man underkaster både det, der skal til Reykjavik, og det, der skal blive her, en fælles dansk-islandsk ejendomsret ud fra det synspunkt, at Danmark og Island nu har denne arv i fællesskab. Man siger: i stedet for at slås om, hvem der skal være ejer af det ene skrift eller det andet skrift, så lad os skabe en dansk-islandsk ejendomsret.

Jeg ved godt, at et tilsvarende forsøg blev gjort, da folketingets nuværende højtærede formand var undervisningsminister, og at det strandede på modstand fra islandsk side. Jeg ved også godt, at dette måske kan strande på modstand fra islandsk side, i hvert fald så længe Island regner med, at de ved at sige nej kan få deres særeje. Jeg forstår dog ikke helt det islandske synspunkt, for ud fra det dansk-islandske fællesejes grundlag skulle der ikke være noget kriterium, det skulle ikke være således, at den ene fik den ene halvdel, den anden fik den anden, eller hvordan man nu deler det op. Hele ejendommen, hele stiftelsen, skulle gøres til dansk-islandsk fælleseje med en fælles ledelse, en fælles bestyrelse, der opfyldte og sikrede opfyldt fundatsen i henhold til Arne Magnussens testamente. Det mener jeg også måtte kunne være i Islands interesse. Det ville knytte de to folk sammen i et samarbejde.

Skulle man endelig forlade denne tankegang om at løfte sagen op til fælles løsning i stedet for at skilles og strides om ejendomsretten, kan kommissionen — hvis galt skulle være og udlevering skulle ske — anbefale at begrænse udleveringen til det, som Arne Magnussen havde erhvervet i Island. Det skulle dog synes at være en rimelighedsbetragtning — også over for Island. (*Indenrigsministeren* [Hans Hækkerup]: Ja men er det ikke også ekspropriation?) Det er ikke ekspropriation, for der kommer ingen retssag, når de, der er rette sagsøgere, går ind for sagen. Det ved den højtærede justitsminister. Hvis der er et forlig, er der ingen retssag. Den tidligere højtærede justitsminister må vel også vide det. Kommer der et forlig mellem universitetet, kommissionen og folketinget om et begrænset kriterium, hvor vi udleverer det, som er erhvervet i Island, ville vi i høj grad kunne sikre os, at vi fik et fast kriterium. Hele kriteriestriden om, hvorvidt det var kultureje, ville falde bort, hvis udleveringen blev begrænset til, hvad der rent faktisk er erhvervet i Island, i modsætning til — således som kriteriet er nu — at det er Arne Magnussens erhvervelser både her i Danmark, i Norge og andre steder, der skal underkastes en deling. Denne deling bliver jo, som jeg allerede har nævnt, uhyre vanskelig.

Om disse tre muligheder ville vi have forhandlet, men flertallet ville ikke forhandle. Vi er også rede til at forhandle om andre muligheder, hvis flertallet ønsker det. Man ville afgive betænkning, så snart disse muligheder var nævnt i udvalget, og man kan vel sige, at den højtærede minister, da han blev tilkaldt, ikke var mere forhandlingsvenlig end udvalgsflertallet.

Efter min opfattelse er denne sag af så stor betydning for så mange mennesker, både hos os og i de øvrige nordiske folk, at en forhandling må og bør forsøges, inden folketinget skal tage endelig og afgørende stilling til dette lovforslag. Det har ikke vist sig muligt at gennemtvinge en forhandling under den udvalgsbehandling, der hidtil har fundet sted. Kun folketinget kan gennemtvinge, at der gøres i hvert fald et forsøg på at opnå enighed mellem viden-skab og ting og gøres et forsøg på at sikre